

HONOROWY PATRONAT

ORGANIZATORZY

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

ARCHIWUM PAŃSTWOWE
W WARSZAWIE

NACZELNA DYREKCJA
ARCHIWÓW PAŃSTWOWYCH

INSTYTUT
HISTORYCZNY
UNIWERSYTETU WARSZAWSKIEGO

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA ARCHIWISTÓW I HISTORYKÓW

„Educare necesse est — ale jak i dlaczego?”

21 czerwca 2016 (wtorek)

Miejsce obrad: Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli,
ul. Świętojerska 9, Warszawa

9.15–10.00 Rejestracja uczestników

10.00–10.30 OTWARCIE KONFERENCJI

10.30–12.30 **PANEL I. ŹRÓDŁA ARCHIWALNE W EDUKACJI SZKOLNEJ**

Moderator: dr Violetta Urbaniak (Archiwum Państwowe w Warszawie)

10.30–10.40 Powrót do źródeł archiwalnych w edukacji historycznej

— dr Teresa Sta churska - Maj (Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli)

10.40–10.50 Źródła w archiwum a podstawa programowa — kilka refleksji dydaktycznych

— dr hab. Agnieszka Wieczorek (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu)

10.50–11.00 Rzeczywistość szkolna a oczekiwania uczniów w nauczaniu historii

— mgr Antonina Terlicka - Bonecka (Zespół Szkół nr 1 w Lublinie)

11.00–11.10 Nie tylko Archiwum X — o czym chcieliby się uczyć moi uczniowie, co może im zaoferować Archiwum?

— mgr Julita Gredcka (Szkoła Przymierza Rodzin im. Jana Pawła II w Warszawie)

11.10–11.20 Archiwalia, archeologia i szkoła

— dr Jacek Konik (XI Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Reja w Warszawie)

11.20–11.30 Wykorzystanie źródeł archiwalnych w szkole i poza szkołą

— mgr Małgorzata Glinka (Polsko-Niemiecka Szkoła Spotkań i Dialogu im. Willy'ego Brandta w Warszawie)

11.30–11.40 Wykorzystanie źródeł historycznych w pracy nauczyciela

— mgr Magdalena Kaźmierczak (Szkoła Podstawowa nr 267 w Warszawie)

11.40–11.50 Typy źródeł archiwalnych mało obecnych na lekcjach historii

— mgr Mariola Orłowska (Gimnazjum Nr 91 im. Stanisława Staszica w Warszawie)

- 11.50–12.00** Źródła historyczne a technologie informacyjno-komunikacyjne
— mgr Wioletta Śledzińska (Zespół Szkolno-Przedszkolny w Brzezinach)
- 12.00–12.10** Dzieło hr. Cecylii Plater-Zyberkówny — zmagania o nauczanie w warunkach carskiej opresji
— mgr Janusz Polański (Katolickie Liceum Ogólnokształcące im. Cecylii Plater Zyberkówny w Piasecznie)
- 12.10–12.30** Dyskusja
- 12.30–12.50** **Przerwa na kawę**
- 12.50–14.30** **PANEL II. DOŚWIADCZENIA ARCHIWÓW W DZIAŁALNOŚCI EDUKACYJNEJ I POPULARYZACYJNEJ, CZ. 1**
Moderator: dr Teresa Stachurska-Maj (Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Warszawie)
- 12.50–13.00** Od przedszkola do uniwersytetu i nie tylko, czyli po co komu archiwum w edukacji
— dr Violetta Urbaniak (Archiwum Państwowe w Warszawie)
- 13.00–13.10** Popularyzacja i edukacja w archiwach. Problem hierarchii priorytetów
mgr Marek Szczepaniak, mgr Grażyna Tyrchman (Archiwum Państwowe w Poznaniu)
- 13.10–13.20** Doświadczenia edukacyjne archiwów francuskich
— mgr Urszula Kowalczyk (Archiwum Państwowe w Warszawie)
- 13.20–13.30** Dni Archiwów Uniwersyteckich w Hiszpanii
— dr Zuzanna Jaśkowska (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)
- 13.30–13.40** Wykorzystanie materiałów archiwalnych w edukacji muzealnej
— mgr Paweł Tyszka (Zamek Królewski w Warszawie)
- 13.40–13.50** Edukacyjna i popularyzatorska aktywność polskich archiwów państwowych w okresie międzywojennym
— prof. dr hab. Irena Mamczak-Gadkowska (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)
- 13.50–14.00** Dokument wiarygodnym świadkiem historii — z doświadczeń w działalności edukacyjnej i popularyzatorskiej oddziału w Bielsku-Białej Archiwum Państwowego w Katowicach
— mgr Bożena Husar (Archiwum Państwowe w Katowicach)
- 14.00–14.10** Fotografia źródłem archiwalnym, ilustracją tekstu, przewodnikiem po nieistniejących miejscach
— mgr Małgorzata Sikorska (Archiwum Państwowe w Warszawie)
- 14.10–14.30** Dyskusja
- 14.30–15.30** **Obiad**
- 15.30–17.50** **PANEL II. DOŚWIADCZENIA ARCHIWÓW W DZIAŁALNOŚCI EDUKACYJNEJ I POPULARYZACYJNEJ, CZ. 2**
Moderator: mgr Magdalena Mołczanowska (Biuro Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów Instytutu Pamięci Narodowej)
- 15.30–15.40** Film jako źródło historyczne
— mgr Szymon Modzelewski (Narodowe Archiwum Cyfrowe, Warszawa)
- 15.40–15.50** Wykorzystywanie dokumentów audio-wizualnych w działaniach edukacyjno-popularyzatorskich OBUiAD IPN w Szczecinie
— mgr Michał Ruczyński, mgr Marcin Manowski (Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Szczecinie)
- 15.50–16.00** Doświadczenia Archiwum Państwowego w Toruniu w edukacji warsztatowej w latach 2010-2016
— mgr Hadrian Ciechanowski (Archiwum Państwowe w Toruniu)
- 16.00–16.10** Wystawa archiwalna jako środek dydaktyczny w nauczaniu historii
— dr Dariusz Chyła (Archiwum Państwowe w Toruniu)
- 16.10–16.20** Archiwum Państwowe w Lublinie w Internecie — działania edukacyjne i popularyzacyjne przy użyciu własnych portali i galerii *online*
— mgr Marek Krzykała (Archiwum Państwowe w Lublinie)

- 16.20–16.30** „Polskie Drogi przez Szwajcarię” — album, wystawa i internetowe archiwum poświęcone internowanym żołnierzom 2. Dywizji Strzelców Pieszych
— mgr Jacek Słoma (Instytut Pamięci Narodowej)
- 16.30–16.40** Projekt edukacyjny w archiwach — oczekiwania, możliwości, realia
— mgr Hubert Mazur (Archiwum Państwowe w Kielcach)
- 16.40–16.50** „Mały Archiwista w IPN”, czyli pilotażowy projekt edukacji archiwalnej dla najmłodszych
— mgr Michał Ruczyński (Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Szczecinie)
- 16.50–17.00** Śladami św. Wojciecha w Opolu. Od chrzcielnicy do dokumentu
— Justyna Sowińska (Archiwum Państwowe w Opolu)
- 17.00–17.10** Projekt „Dawne pismo” oraz edukacja w dziedzinie paleografii i neografii za pośrednictwem Internetu
— mgr Anna Sokół, mgr Aldona Warzecha (Archiwum Narodowe w Krakowie)
- 17.10–17.20** Zarys projektu „Niebieskie ptaki” jako sposobu prezentowania różnorodności zasobu archiwalnego Instytutu Pamięci Narodowej
— dr Stefan Białek (Instytut Pamięci Narodowej Oddział we Wrocławiu)
- 17.20–17.30** Nowe perspektywy i działalność archiwum państwowego w świetle realizowanych projektów edukacyjnych — z doświadczeń piotrkowskiego archiwisty
— dr Tomasz Matuszak (Archiwum Państwowe w Piotrkowie)
- 17.30–17.50** Dyskusja
- 18.00–20.00** **Zwiedzanie Muzeum Żydów Polskich POLIN**

22 czerwca 2016 (środa)

Miejsce obrad: Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych,

ul. Rakowiecka 2 D, Warszawa

9.00–11.10 PANEL II. DOŚWIADCZENIA ARCHIWÓW W DZIAŁALNOŚCI EDUKACYJNEJ I POPULARYZACYJNEJ, CZ. 3

Moderator: dr Grzegorz Mędykowski (Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych)

- 9.00–9.10** Formy działań edukacyjnych archiwum Instytutu Pamięci Narodowej
— dr Jerzy Bednarek (Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Łodzi)
- 9.10–9.20** Projekt „Domowa szuflada” jako przykład działalności popularyzacyjno-edukacyjnej
— mgr Marta Jaszczyńska (Archiwum Państwowe w Warszawie)
- 9.20–9.30** Idea, program i doświadczenia z realizacji akcji „Archiwa Rodzinne” w lubelskim archiwum
— mgr Agnieszka Konstankiewicz (Archiwum Państwowe w Lublinie)
- 9.30–9.40** „Popołudnie z dokumentem” oraz „Forum Wielkopolskich Konserwatorów Papieru i Skóry” — z doświadczeń popularyzujących i edukacyjnych Archiwum Państwowego w Poznaniu
— dr Przemysław Wojciechowski (Archiwum Państwowe w Poznaniu)
- 9.40–9.50** Działalność edukacyjna Archiwum Państwowego w Olsztynie
— dr Karol Maciejko (Archiwum Państwowe w Olsztynie)
- 9.50–10.00** Działalność edukacyjno-popularyzacyjna Archiwum Państwowego w Płocku
— dr Tomasz Piekarski (Archiwum Państwowe w Płocku)
- 10.00–10.10** Wartość zapomniana, wartość dodana — praktyki edukacyjne w Archiwum Państwowym w Zamościu
— mgr Magdalena Kuranc-Szymczak (Archiwum Państwowe w Zamościu)
- 10.10–10.20** Jak Archiwum Polskiej Akademii Nauk upowszechnia wiedzę o osiągnięciach polskiej nauki
— dr Joanna Arvaniti (Polska Akademia Nauk Archiwum w Warszawie)
- 10.20–10.30** Z doświadczeń edukacyjnych i popularyzacyjnych archiwów na przykładzie Polskiej Akademii Nauk Archiwum w Warszawie Oddziału w Katowicach
— dr Mateusz Sobeczko (Polska Akademia Nauk Archiwum w Warszawie)

- 10.30–10.40** Informować, popularyzować, edukować. Doświadczenia Oddziałowego Biura Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów Instytutu Pamięi Narodowej w Katowicach w upowszechnianiu wiedzy o archiwum IPN — mgr Anna Ba d u r a, mgr Renata D z i e c h c i a r z (Instytut Pamięi Narodowej Oddział w Katowicach)
- 10.40–10.50** 25 lat doświadczeń Archiwum Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” w dziedzinie popularyzacji działalności i zgromadzonego zasobu — mgr Łukasz Grochowski (Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”)
- 10.50–11.00** Archiwalia SB: ciekawostka czy furtka do zrozumienia przeszłości – działalność edukacyjna pionu archiwalnego krakowskiego IPN — mgr Maria Konieczna, mgr Wiesław Świątek (Instytut Pamięi Narodowej Oddział w Krakowie)
- 11.00–11.20** Dyskusja
- 11.20–11.40** **Przerwa na kawę**
- 11.40–13.00** **PANEL III. DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA I POPULARYZACYJNA ARCHIWÓW W PROGRAMACH STUDIÓW NA KIERUNKU ARCHIWISTYKA I ZARZĄDZANIE DOKUMENTACJĄ**
Moderator: dr Violetta Urbaniak (Archiwum Państwowe w Warszawie)
- 11.40–11.50** Działalność edukacyjna i popularyzacyjna archiwów w programie studiów na kierunkach historia oraz historia w przestrzeni publicznej realizowanych w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Wrocławskiego — dr Lucyna H a r c (Uniwersytet Wrocławski)
- 11.50–12.00** Działalność edukacyjna archiwów w kształceniu archiwistów na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu — dr Agnieszka R o s a (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu)
- 12.00–12.10** Nauki pomocnicze historii a działalność popularyzacyjna i edukacyjna archiwów — prof. dr hab. Alicja K u l e c k a (Uniwersytet Warszawski)
- 12.10–12.20** Praktyki studenckie w Oddziale I Archiwum Głównego Akt Dawnych — mgr Urszula K a c p e r c z y k (Archiwum Głównego Akt Dawnych w Warszawie)
- 12.20–12.30** Udział *National Archives* w kształceniu archiwistów w Wielkiej Brytanii — mgr Paweł D e r e c k i (Uniwersytet Warszawski)
- 12.30–12.40** Jak uczyć, żeby nauczyć o informacji archiwalnej — wykorzystanie ZoSIA w dydaktyce archiwistyki IH UAM — mgr Magdalena B i n i a ś - S z k o p e k, mgr Magdalena H e r u d a y - K i e ł c z e w s k a (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)
- 12.40–13.00** Dyskusja
- 13.00–14.00** **Obiad**
- 14.00–15.50** **PANEL IV. DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA I POPULARYZACYJNA ARCHIWÓW A SPOŁECZEŃSTWO**
Moderator: prof. dr hab. Alicja K u l e c k a (Uniwersytet Warszawski)
- 14.00–14.10** Edukacyjny i promocyjny wymiar *public relations* w archiwach — dr Marlena J a b ł o Ń s k a (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu)
- 14.10–14.20** Działalność edukacyjna i popularyzacyjna archiwów a społeczeństwo — mgr Katarzyna P a w ł o w s k a (Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN)
- 14.20–14.30** Po co archiwom społeczeństwo a społeczeństwu archiwa i co z tego wynika. Kilka refleksji z doświadczeń Archiwum Państwowego w Koszalinie — mgr Joanna C h o j e c k a (Archiwum Państwowe w Koszalinie)
- 14.30–14.40** Małe archiwum, duże możliwości — z doświadczeń łowickiego oddziału Archiwum Państwowego w Warszawie — mgr Marek W o j t y ł a k (Archiwum Państwowe w Warszawie)
- 14.40–14.50** Archiwum w Milanówku w społeczności lokalnej — działalność edukacyjna i popularyzacyjna — mgr Jolanta L o u c h i n (Archiwum Państwowe w Warszawie)

- 14.50– 15.00** Współpraca i edukacja — projekt wzajemnych korzyści
— mgr Aleksandra Starczewska-Wojnar (Archiwum Państwowe w Opolu)
- 15.00–15.10** Pozyskiwanie darowizn do zasobu IPN od kombatantów — żołnierzy AK i innych organizacji
niepodległościowych. Doświadczenie własne na przykładzie OBUiAD IPN w Szczecinie
— mgr Michał Ruczyński (Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Szczecinie)
- 15.10–15.20** Służba Bezpieczeństwa PRL w świetle brakowania i niszczenia akt operacyjnych w latach 1956–1989
— dr Stanisław Koller (Instytut Pamięci Narodowej w Warszawie)
- 15.20–15.50** **Dyskusja, podsumowanie obrad i zamknięcie konferencji**